1852. Nº. 81.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DINGSDAG, 24 AUGUSTUS.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* franco *f* 1-75. De Advertentien van 1—5 regels *f*. 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

De COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Drenthe* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat, ten gevolge Koninklijke beschikking de gewone najaars exercitien van de verlofgangers der Natidnale Militie, dit jaar *niet* zullen plaats hebben.

ASSEN den 23 Augustus 1852.

De Commissaris des Konings voorn.,
DE VOS VAN STEENWIJK.

GEDEPUTEERDE STATEN van *Drenthe* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat, wegens vervanging der tegenwoordige vaste brug over den mond der Beilervaart, te *Smilde*, door eene draaibrug, de passage aldaar, zoo voor vaartuigen als voor rijtuigen zal zijn gestremd van af Maandag den 23 dezer, tot en met Woensdag den 22 September aanstaande.

En zal deze tot een ieders narigt, twee malen worden opgenomen in de Drentsche Courant.

ASSEN, 19 Augustus 1852.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van *Drenthe* doen te weten, dat door de Staten dier Provincie in hunne ver- [illegible]

BEPALINGEN tot aanvulling en wijziging van het bij Koninklijk besluit van 23 November 1851, No. 9, goedgekeurde Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten, en daartoe behoorende wateren en werken, vastgesteld door de Staten der Provincie *Drenthe*, in hunne vergadering van 15 Julij 1852.

2e AFDEELING.

art. 11. In de 5e en 6e regel te lezen:
1.10 el in plaats van 1.12 el.
1.02 el „ „ „ 1.04 el.
0.73 el „ „ „ 0.74½.

art. 16. Aan het slot bij te voegen:

„ Van af een uur na zonsondergang, tot een uur „ voor zonsopgang, zullen geene vaartuigen mogen wor„ den doorgeschut dan op vertoon van eene schriftelijke „ vergunning van Gedeputeerde Staten, of 's Konings „ Commissaris in de Provincie.

„ De Schippers zijn verpligt van het voornemen, om „ van voormelde vergunning gebruik te maken, vooraf „ aan den Sluiswachter kennis te geven."

art. 22 letter O aan het slot bij te voegen.

„ Of eenig vaartuig op eenen minderen afstand dan „ van tien ellen, van de vleugels der schutsluis te mo„ gen aanleggen."

Letter P den aanhef te lezen:

„ Om de rinketten in de sluisdeuren op te trekken „ of neder te laten, alvorens de sluisdeuren gesloten „ zijn."

(en verder de bestaande redactie.)

Letter R te vervangen als volgt:

„ Om op de hoofdvaart van af de Kolk te *Assen* tot „ aan de *Pijlebrug* onder *Havelte* aan de straatzijde; en „ van af deze brug, tot aan de *Veenebrug* te *Meppel*, „ aan de trekpadzijde, vaartuigen te hebben liggen, dan „ alleen bij besloten water, of gedurende de lading of „ lossing."

„ Gedurende de bedoelde lading of lossing, zijn de „ schippers verpligt aan elk voorbij gejaagd of getrok„ ken wordend vaartuig de behulpzame hand te bieden „ tot opname en overgifte der jaaglijnen van elk vaar„ tuig, hetwelk voorbij het in lading of lossing liggend „ vaartuig gejaagd of getrokken wordt."

art. 25*b* nieuw.

Tusschen de artikelen 25 en 26 een nieuw artikel zullende zijn art. 25*b* te voegen van den volgenden inhoud:

„ Gedeputeerde Staten hebben de bevoegdheid tot het, „ ten koste der overtreders, doen wegnemen, beletten of „ verrigten van hetgeen in strijd met de bepalingen van „ dit reglement is of wordt daargesteld, ondernomen „ of nagelaten."

„ Spoed eischende gevallen uitgezonderd, geschiedt „ dit niet, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is „ gewaarschuwd."

Aldus vastgesteld door de Staten der Provincie *Drenthe* in hunne vergadering van 15 Julij 1852.

De Voorzitter,
(get.) DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier,
(get.) W. H. HOFSTEDE.

Behoort bij Koninklijk Besluit van 7 Augustus 1852, No. 73.

Mij bekend.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) THORBECKE.

Accordeert met het origineel,
De Secretaris Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
(get.) J. SCHRÖDER.

Voor eensluidend afschrift.
De Secretaris Generaal,
J. SCHRÖDER.

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 7 Augustus 1852 No. 73.

Gegeven te Assen den 19 Augustus 1852.
De Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter,
DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier,
W. H. HOFSTEDE.

GEDEPUTEERDE STATEN der *Provincie Drenthe*, gelet op het Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten en daartoe behoorende wateren en werken, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 25 November 1851 no. 9, alsmede op de bepalingen tot wijziging en aanvulling van gedacht Reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 7 Augustus 1852 no. 73;

Brengen ter kennis van een ieder, dien zulks zoude mogen aangaan, dat door eene Commissie uit hun midden, in de maand September aanstaande, zal worden gehouden de gewone jaarlijksche Inspectie en Schouwing van de Hoofd- en Beilervaarten en de daartoe behoorende wateren en werken, en wel bepaaldelijk: van de *Hoofdvaart*, van *Assen* tot in het *Meppelerdiep*; van de *Beilervaart*, van *Smilde* naar *Beilen*, en van de nok- of leislooten, in die wateren uitloopende; van de *Uffelter Boer* en de *Havelter Boer* of *Lokvaart*, beide in de Ge-

meente *Havelte*; van de *Molenwijker-* en *Norgervaart* en voorts van alle *dwars-* of *hoofddiepen*, *diepen* of *wijken*, waarvan de wateren met die der Hoofdvaart in verbinding staan, alsmede van de tot deze wateren, diepen of wijken behoorende werken, met uitzondering van de *Nijeveensche Grift*.

En worden mitsdien de belanghebbenden aangemaand, hunne panden in gemelde vaarten, dwarsdiepen, diepen en wijken, nok- of leislooten, stuwen en dammen, mitsgaders de waterlossingen, bruggen, vonders, schutten, duikers, pompen, waterstoepen, los- en laadplaatsen en andere waterwerken, benevens al hetgeen verder ten hunnen laste is, in voldoenden staat te hebben, tot voorkoming van schade.

Voorts worden de onderhoudpligtigen hierbij uitdrukkelijk verwittigd, dat, behalve de tegenwoordige publicatie, vooraf geene hoegenaamde bijzondere aanzeggingen of waarschuwingen, om de ten hunnen laste staande gebreken of afwijkingen van het Reglement te herstellen, of te verbeteren, aan hun zullen worden gedaan, maar dat, wegens verzuimen of overtredingen, welke ten dage der schouw zullen worden bevonden te bestaan, procesverbaal van bekeuring opgemaakt en ter vervolging in regten opgezonden zal worden.

Gedaan te Assen, den 19 *Augustus* 1852.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, De Vos van Steenwijk.
De Griffier, W. H. Hofstede.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente *Assen* maken bekend, dat de brug, liggende nevens de Drentsche Hoofdvaart over de invaart naar de molenkolk der nieuwe Zaagmolen van Jonkheer A. W. van Holthe onder Assen, ten noorden van gemelde vaart, zal worden hersteld, en dien ten gevolge van en met Woensdag den 25 Augustus tot en met Woensdag den 1 September aanstaande de passage over denzelven voor rijtuigen en vee zal zijn gesloten.

Assen den 23 *Augustus* 1852.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
G. P. Servatius. l. b.
De Secretaris
Kijmmell.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente *Assen* brengen ter kennis der Ingezetenen, dat het kohier van den Hoofdelijken Omslag over 1852, in hunne vergadering van heden voorloopig is vastgesteld en ter Secretarie dezer gemeente ter lezing zal voorliggen gedurende veertien dagen, aanvangende met woensdag den 25 Augustus eerstkomende.

Assen den 23 *Augustus* 1852.

De Burgemeester.
G. P. Servatius. l. b.
De Secretaris.
Kijmmell.

NEDERLAND, 23 Augustus.

Het Weekblad van het Regt berigt verzocht te zijn, om mede te deelen, dat het door het Handelsblad verspreide gerucht, als zoude de minister van Justitie bereids een voltooid ontwerp van wet op de Regterlijke Organisatie aan den Raad van State hebben ingediend, van allen grond is ontbloot.

BUITENLAND, 23 Augustus.

FRANKRIJK. Het bal der Dames de la Halle (groentewijven enz.) heeft Dingsdagavond plaats gehad. De President heeft er zich niet vertoond, tot ongemeene teleurstelling van de Koningin van 't feest, die zich voorgesteld had met den President te zullen dansen en die daarvoor een juweelen hoofdsieraad had aangeschaft van 35.000 franken. De regen, die bij stroomen neerviel baande zich eindelijk een weg tot binnen in de tent; men zag toen ettelijke parapluien zich ontwikkelen en enkele paren met een paraplue boven 't hoofd dansen, of liever in de modder omplassen. De vier buffetten werden als het ware door de mannen belegerd, zoodat de vrouwen de ververschingen slechts in het verschiet konden zien; de talrijke bedienden waren niet in staat aan de wenschen van de 18 à 20.000 genoodigden te voldoen. Over het algemeen ging het er zeer ruw en ongemanierd toe.

AMERICA. Berigten uit de Fransche West-Indiën melden, dat er in Guadeloupe onlusten zijn uitgebroken bij de aankomst van den heer Charles Dain, een berucht rood republiekein, die door Louis Napoleon benoemd is tot het bekleeden van eene post bij het hof van appel. Hij werd bij de landing door de menigte hevig uitgejouwd; de onlusten duurden verscheidene dagen, en er hebben vele arrestatiën plaats gehad. De heeren advocaten hielden eene vergadering, en verklaarden ronduit niet voor het hof te willen pleiten zoo lang de heer Dain er lid van was. De leden van den geheimen raad, de municipale raad, de kamer van koophandel en de officieren der militie, allen bedankten voor hunne posten - en de algemeene verachting trof den benoemde. Men voorspelt groote onaangenaamheden. Niettegenstaande dit alles is de heer Dain geinstalleerd, maar geen enkele der heeren advocaten of procureurs is daarbij tegenwoordig geweest.

ASSEN, 24 Augustus.

Men verneemt, dat met intrekking der vroegere bepalingen daaromtrent is vastgesteld, dat de kleedingstukken van de Opzieners der jagt, en visscherij toekomstig zullen bestaan in: een donkergroen lakens buis met vergulde knoopen, grijze lange broek, ronden hoed met een groen sajetten band om den bol en schoenen, waarvoor aan hen eene jaarlijksche toelage van *f* 16,25 zal worden toegekend.

— Te *Hoogeveen* is de kinderziekte ontstaan, aan welke twee kinderen lijdende zijn.

— De landman *B.* te Tweelo heeft den op den 11 dezer door hem gevonden luchtbal aan den heer *A. J. de Boer* te Amsterdam teruggezonden met een brief, waarin hij aan den Heer *de Boer* het volgende verzoek rigt. „En als het soms weer mogt gebeuren, dat weder bij u een luchtbal word opgelaatten, stuur hem dan maar gerust naar Tweello, gij krijgt hem altoos weer terug." De landman *B.* meldt ook, dat zijne vrouw twee dagen na haren vond nog ongesteld was van den schrik, en dat daar eenige personen uit het dorp van het uit de lucht nêergekomen voorwerp gezegd hadden: „dat het een ding was, dat vliegen kon," hij meende: „dat de Fransche vliegposterij op een dwaalweg gekomen was."

— In den nacht van 15 op 16 Augustus jl. is uit de woning van *Lammechien Jans Willems* te Gasselte, door [illegible] ontvreemd een nieuw Testament-Psalm- en Gezangboek, met zwart perkamenten band, en voorzien van twee ouderwetsche zilveren haken, op ieder waarvan een beeldtje staat; en waarvan eene gemerkt is met de letters L. J. W. en een jaartal, hetwelk echter niet bekend is.

— In de laatst gehoudene vergadering van het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in dit gewest is besloten, het beschermheerschap over het Genootschap aan Z. M. den Koning op te dragen, en de redactie van het daartoe strekkend verzoekschrift aan het Hoofdbestuur over te laten.

* **Stads-Kanaal, 18 Aug.** Vrijdag den 6 dezer zou bij den Logementhouder *Kock* alhier harddraverij plaats hebben; doch er verschenen op den bestemden tijd te weinig paarden, om 't uit te voeren. De menigte menschen, die was opgekomen, kon dus, indien ze zich niet op eene andere wijze amuseerde, onvoldaan huiswaarts keeren. Dan, heden kwam men tot de daad. *Acht* paarden dongen naar de fraaije prijzen, bestaande in een zilveren tabakskomfoor en *zes* zilveren tafelmessen. 't Eerste werd gewonnen door het paard van *E. v. d. Veen* te N. Pekel-A, door den eigenaar zelven bereden, en 't laatste door dat van *J. Ilskes* te Stads-Kanaal, bereden door den pikeur *K. Benus* van N. Buinen. Buiten 't schoone weder werd aan dit feest luister bijgezet, door den komediant *de Gelder*, die zich hier met zijne tent heeft geplaatst, en, zoo men zegt, nog eenige dagen zal blijven.

* **Smilde, 22 Aug.** Uit de te voren door de Chr. Afg. Gemeente alhier gemaakte nominatie van predikanten is heden achtermiddag een drietal geformeerd, bestaande uit (alph) *E. Breitsema* te Assen, *K. J. v. Goor* te Sneek en *R. Kuipers* te Dalfsen, en dadelijk met meerderheid van stemmen tot herder en leeraar verkozen *E. Breitsema*.

* **Hoogeveen, 22 Aug.** Gepasseerde Vrijdag middag is alhier de laatste paal tot de beschoeijing van de Vaart geheid, en die heugelijke gebeurtenis is door de arbeiders aan het publiek bekend gemaakt door die paal met bloemen versierd vooraf door de gemeente rond te dragen, onder het zwaaijen van twee vlaggen

en het aanheffen van een gezang, als men gewoon is bij het heien der palen te doen.

° **Buinerveen, 16 Aug.** Heden nacht zijn aan den landbouwer *G. Hoving* alhier van de veenplaats no. 59 Noordzijde, twee korven met bijén ontvreemd. Deze korven hadden eene zwaarte van p. m. 70 halve Ned. ponden; de bijén zijn door het gebruik van zwavellappen dood gemaakt, en derhalve gestolen, om, zoo als men zegt, een lekkeren mond te maken. Men heeft niettegenstaande dadelijke kennisgeving aan het Ed. Achtb. Bestuur der Gemeente Borger, en ijverig onderzoek der in genoemde Gem. gevestigde politie-dienaren den dader of daders nog niet kunnen opsporen.

° **Meppel, 22 Aug.** De werkzaamheden aan de Beerebrug vorderen thans en trekken ieders aandacht door de stevigheid, welke deze brug zal erlangen. De werken aan de kerkhofsbrug gaan echter langzaam vooruit. Het ware zeer te wenschen, dat de werkzaamheden aan de beide bruggen met meer spoed werden doorgezet, of dat de bestaande noodbrugjes aanzienlijk werden verbreed en versterkt, want thans zijn ze zoo ligt, dat het te verwonderen is, dat er nog niet meer ongelukken hebben plaats gehad dan daarmede reeds zijn voorgevallen en zoo smal, dat een handkar er niet of naauwelijks over kan en, althans die bij de kerkhofsbrug, ieder oogenblik verstopt is. De Meppeler sluis wordt thans door een kettingmolen leeggemalen.

Door eene vriendelijke hand zijn wij in staat gesteld het volgende mede te deelen uit een brief van den onderwijzer B. F. Kleinenberg, den 28 Maart j.l. van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken, om daar als onderwijzer werkzaam te zijn, de brief is gedagteekend: Kaapstad, 29 Junij 1852. . . .

. . . . Van zeeziekte heb ik niet geweten. Den 9 Mei zijn wij de linie gepasseerd op 19 graden westerlengte. Tusschen de keerkringen hebben we wel degelijk de hitte van de heete luchtstreek ondervonden, doch het was wel te verdragen en op verre na zoo erg niet als ik mij had voorgesteld. De hitte was niet erger dan op het warmst bij u in den zomer. Doch ik wil wel gelooven dat het er veel erger zal kunnen zijn bij eene windstilte en dit werd ons ook door den kapitein verzekerd, doch gelukkig hadden wij die niet. Toen wij de linie passeerden dochten wij Nepthunus aan boord te zullen krijgen, om geschoren en gedoopt te worden, doch dit is tot onze groote blijdschap niet bewaarheid geworden, want geen der passagiers was er bijzonder op gesteld, alleen het doopen vond plaats door de matrozen: dit geschiedde zoodra wij 's morgens op het dek verschenen: 2 à 3 emmers water waren voldoende om ons geheel nat te maken; want wij waren zeer dun gekleed. En zoo hadden wij dan het genoegen onder een schaterend gelach naar beneden te gaan en ons van drooge kleederen te voorzien. Vele zeedieren hebben we niet gezien, maar hadden toch het genoegen om nu en dan een zwerm van vliegende visschen te zien, waarvan er eenigen op het dek neervielen. Een walvisch zagen wij kort bij ons schip, die het water wel 40 à 50 voet in de hoogte spuwde. Op een anderen keer zagen wij er een op een grooteren afstand. Ook hebben wij het genoegen gehad om een jonge haai te vangen, die de lengte van 5 voet had en nog maar 3 à 4 weken oud was. Op het schip is het ons geheel niet bevallen. Ons logies was slecht en de bediening niet minder. De kapitein is een zeer goed zeeman maar voor het overige is hij niet prijzenswaardig. Wij zijn met ons 15 passagiers aan boord geweest. Het was den 7 Junij, dat wij het vaste land van Zuid Africa in het gezigt kregen en des middags om 4 uur lieten wij de ankers in de Tafelbaai vallen.

. . . , Des morgens van den anderen dag kwam ons eene boot op zij, die ons aan wal bragt. Hoe vreemd stonden wij te kijken toen wij aan wal stapten, en het aantal zwarten joeg mij onwillekeurig eene rilling over het ligchaam. Doch dit was kortstondig, zij waren allervriendelijkst en spraken vrij goed onze taal. De stad is zeer regelmatig gebouwd, met regte breede straten, doch zindelijkheid vindt men niet zoo als in eene Hollandsche stad. De eerste die wij een bezoek bragten was de predikant Spijker, aan wien wij door Lants waren gezonden. Lants hadden wij ten volle ons vertrouwen geschonken, doch 't bleek nu dat hij het niet verdiende want wat hij ons gezegd had bleek onwaarheid te zijn. Spijker kende Lants niet en hoe kon Spijker hem dan vertrouwen. Dat Lants onze papieren had onderteekend beteekende niets en had dus door ieder ander kunnen geschieden. Een donker tafereel werd door Spijker opgehangen en wij gevoelden spijt dat we ons Vaderland hadden verlaten. Doch ook was het Spijker, die ons opbeurde en beloofde alles te zullen aanwenden wat in zijn vermogen was, toen hij vernam dat wij aanbevelings brieven hadden aan de voornaamste personen der stad. Het eerste wat er gedaan moest worden was, dat wij huisvesting kregen, en hierin ontbrak het ons niet aan hulp en medewerking, toen onze aanbevelings brieven ter plaatse waren. Om te logeren bij anderen, daaraan kon niet gedacht worden want wij konden niet berekenen hoe lang of we in de stad zouden moeten blijven. Zoer en ik hebben in twee dagen moeten verteren 9 gulden en toch zei men dat dit weinig was en men nergens beter zou slagen. Daarop zijn we in overleg gekomen Zoer, ik en Bergman om eén paar kamers te huren en voor onze eigene behoeften te zorgen, dat oneindig veel beter is, zoodat wij tot nu toe heel genoegelijk en pleizierig met elkander leven, tot dat wij geplaatst zullen kunnen worden. En die tijd is niet verre meer af. Drie plaatsen hebben wij reeds waaruit wij kunnen kiezen. Een is door ons aangenomen met 100 pd. sterlings of 1200 gulden. De andere twee 60 á 80 pd. De mosselbaai met 100 pd., de piketberg met 60 en kogmanskloof met 80 pond. Wie naar de Mosselbaai zal gaan is nog onbekend. De andere twee zijn nog niet aangenomen, omdat wij nog wachten op betere. Ze zijn 50 à 60 uren van de stad, dat niet ver is, gerekend naar den afstand, die de plaatsen hier van elkander liggen. Ze rijden hier veel te paard zoo wel vrouwen als mannen. De wagens beladen met goederen worden door ossen getrokken. Ik heb ze gezien van 8 tot 20 voor eenen wagen. Ik kan, zoo als de omstandigheden nu zijn, niemand aanraden om zijn Vaderland te verlaten en naar hier over te steken. Is hij in staat de Engelsche taal te onderwijzen en vlug te spreken, dan is er geen bezwaar, mits er op bedacht zijnde, dat hij 2 à 300 gulden in den zak heeft als hij hier aankomt of hij zal van liefdegaven moeten leven, zoo als . . . . . Stroobos en Pierik hebben moeten doen. Het is onvergeeflijk van hen dat zij zoo laag hebben gehandeld om de brieven naar Nederland in zulk een gunstig daglicht te plaatsen. Misschien hebben ze zich wel geschaamd om u met de ware toedragt der zaak bekend te maken.

Doch zij moesten er bij gedacht hebben, laat ons toch zorgen dat wij geene ongelukkig maken door ons schrijven. Doch genoeg hiervan, wij raden niemand aan, om ons te volgen; voor en aleer er betere maatregelen worden genomen. Dit is mogelijk dat zal geschieden in Oct. bij de Synode die hier zal gehouden worden.

Ingezondene stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Gaarne hadden wij over de maar al te veel besprokene inwijding eener nieuwe wetsrol door de Israel. gemeente te Smilde gezwegen, en alzoo de aanmerking en verklaring der Redactie, dat zij deze zaak genoegzaam behandeld acht, geeerbiedigd, ware het niet, dat wij genoodzaakt zijn, ons tegen persoonlijke aanranding, beleedigende uitdrukkingen en onwelvoegelijke uitvallen, waarvan een in UEd. Blad d.d. 14 Augustus j.l. opgenomen stuk vol is, te verdedigen, weshalve wij mits dezen UEd. dringend verzoeken, om in dit bijzonder geval, waar het persoonlijke verdediging geldt, van Uw voornemen af te wijken en nog dit *laatste* woord te willen plaatsen.

Het kost ons waarlijk opoffering, het stuk van een Israeliet te Smilde te beantwoorden, eensdeels, omdat het beneden ons is, op zoodanige brutaliteiten als dat artikel behelst, te repliceren, en anderdeels, omdat de schrijver in zijn stuk een geest heeft geopenbaard, die hem de eer van ons antwoord onwaardig maakt. Immers de beschaafde redeneert over en behandelt in elk geschil slechts *zaken*, de onbeschaafde daarentegen is in den regel gewoon te schelden, te tieren en personen aan te tasten, en diensvolgens toont genoemd stuk duidelijk genoeg aan, uit welke troebele bron het is gevloeid. De eer onzer gemeente en onze eigene vordert evenwel uit den aard der opgeworpen beschuldigingen eenig antwoord, en daaraan offeren wij onzen tegenzin op, hoewel wij lang in twijfel stonden, of die schrijver ons wel *beleedigen* kon. — Wij hadden het stellen van entree prijs, ofschoon altijd vreemd aan en strijdig met het openbaar karakter van een Godshuis, gebillijkt, ware, even als te Amsterdam, Kampen enz. de opbrengst tot een liefdadig doel gebezigd; doch te Smilde werd die opbrengst als eene zekere schadeloosstelling voor de geldelijke bijdragen, aan de opluistering van het feest gewijd, beschouwd, met andere woorden, men heeft daaruit de kosten van het feest min of meer bestreden, en zoodoende feest gevierd ten koste van anderen. Dat was in zekeren zin bedelachtig, baatzuchtig, verregaand commun, want daardoor heeft men de plegtigheid tot eene theatre-voorstelling, van welke de kosten uit het entrée-bedrag worden gevonden, verlaagd, daardoor werd de inhuldiging der Koningin van het feest (zoo wordt in het verslag, vreemd genoeg! de nieuwe wetsrol genoemd) eene gemeene geldzaak. Dat was in ons oog kwetsend voor de heiligheid des tempels en onbestaanbaar met de plegtigheid zelve, en tot bewijs, dat onze meening in deze niet geheel vreemd was, diene, dat de Eerw. Rabbijn Hillesum zich mede openlijk *tegen* het entrée-nemen verklaarde, en vóórdat hij den Kansel beklom, den veldwachter gelastte, het publiek *vrij* toe te laten, aangezien het eene openbare godsdienstoefening gold. Men gaf wel voor, dat die entrée-prijs een maatregel was ter bewaring der orde, doch in het wezen der zaak was *orde* hier een dekmantel voor *geldzucht*; want hadden duizend personen *ƒ* 0.25 als entrée willen betalen, dan hadden zij regt tot toegang gehad, en daar de kerk dat getal niet zoude hebben kunnen bevatten, zoo ware de orde eveneens gestoord. Bovendien werd de orde zoodanig in acht genomen, dat noch aan den Eerw. Rabbyn noch aan zijne gade noch aan den heer Snoek van Winschoten als oorspronkelijke ontwerper van het feest zitplaatsen waren aangewezen, iets dat het *savoir faire* toch had gevorderd. — Tastbaar logenachtig is het, dat een onzer zoude hebben gezegd, dat wij ter zake van dien op zich zelven nietigen entrée-prijs tegen de benoeming van den rabbijn Hillesum zullen stemmen. Dit of zoodanig gezegde ware *nonsens*, eene verwarring van personen met zaken eene laffe, bespottelijke, kinderachtige wraak. Wij zyn bovendien geene kiesbevoegden, wij kunnen en mogen niet stemmen de bedoelde keus ligt geheel buiten ons, en ware het anders, wij zouden bij die benoeming, geschiedde zij *wettig*, uit beginsel en niet om personen handelen. Ons van de plegtigheid zelve weinig hebbende voorgesteld, had onze komst te Smilde alleen ten doel, den rabbijn te hooren prediken, omtrent wiens verheffing tot kerkelijk opperhoofd over de Israel. gemeenten in dit gewest zoovele pogingen werden en nog worden aangewend, en toen men ons daarin hinderde, gaven wij ZEerw. ons leedwezen daarover te kennen. In welk dialect zulks geschiedde, moet den Israeliet te Smilde onverschillig zijn, omdat de meening goed, de zin gezond en de daad beleefd was, terwijl wij het bovendien beter achten, goed Drentsch te spreken dan slecht Nederduitsch te schrijven. Onze woordvoerder heeft geen oogenblik den eerbied en de beleefdheid uit het oog verloren, die men aan ieder man van eer en bijzonder aan een' geestelijke verschuldigd is. Hoezeer ongeletterd heeft hij zich beschaafder getoond dan de geletterde Israeliet te Smilde, want hij heeft noch gescholden, noch geraasd, noch personen aangerand, een bewijs,

dat beschaving niet altijd de dochter van studie, en deze wederkeerig niet altoos de moeder van beschaving is. Dat onze komst te Smilde in boerenwagens plaats had, moest den schrijver aldaar geene verwondering baren, eensdeels, omdat wij tot boeren kwamen, en anderdeels omdat met een dier wagens de Gorredijker zangers met hun *talentvol genie* op last van H. H. Bestuurderen des genootschaps *Thalmud Thora* werden ingehaald. — Voorts vonden wij, om redenen in ons vorig artikel ontvouwd, de vermelding dat de H. H. Mr. P. van der Veen en van Veen de plegtigheid hadden bijgewoond en dat eerstgenoemde beide redenaars uit *puur* genoegen de hand had gedrukt, laf en beneden alle gevoel van eigenwaarde. Dat vroeger te Assen aan de huizen van niet - Israelieten predik-billetten werden bezorgd, zulks was eene *verpligting*, gerust hebbende op de Bestuurderen van zekere liefdadige vereeniging waartoe in der tijd vele ingezetenen dezer stad behoorden en contribueerden, en, vermits dat liefdadig doel met het prediken was verbonden, zoo was de vermelding der predikbeurten eene door de deelnemers gestelde *voorwaarde*. Het vieren van het Emancipatiefeest, hoewel niet in onsen smaak vallende, was op zich zelve niet laag, niet kruipend, minsten niet zoo laag als de vermelding van *handdruk* enz. Immers er bestaat een hemelsbreed verschil tusschen kruiperij jegens *menschen* en dankbaarheid aan *God*, dat Hij de harten van Vorsten en natiën geneigd had, ons een regt te hergeven, dat ons achttien eeuwen lang schandelijk was onthouden. Door dat feest godsdienstig te vieren, toonen wij ons niet [illegible], of laat ons liever zeggen kruipend dankbaar omtrent andersdenkenden (want deze hebben, willen zij hun vroeger liefdeloos gedrag jegens ons geheel verbeteren, evenveel belang ons als burger te erkennen, als wij om als zoodanig erkend te worden); maar wij zijn den Heer dankbaar, dat Hij de boeijen van vooroordeel en godsdiensthaat tot ons welzijn heeft geslaakt. Dat onderscheid is groot genoeg, om elk van gezonden zin dadelijk in het oog te vallen.

Ziedaar, Mijnheer de Redacteur! ons antwoord aan den Israeliet te Smilde. Wij zullen voortaan over deze zaak geene pen meer tegen hem opvatten, niet omdat wij een strijd met hem vreezen (tegenover zulke *Davids* zou *Goliath* tot aan den jongsten dag wel hebben kunnen blijven leven), maar omdat onze eer verbiedt ons met lieden van zoodanigen geest als zijn schrijven verraadt, in een pennenstrijd in te laten.

Assen den 20 Augustus 1852. Eenige Israelieten.

In het *Handelsblad* van den 20 dezer no. 6458, lazen wij een berigt van den 16 dezer uit Dalen.

„De geldleening ten behoeve der Drentsche Veen- en Kanaal-„Maatschappij is, zooals men verneemt, niet volgeteekend. Men „denkt dat hier en in deze omstreken slechts weinige personen in-„geteekend hebben."

Wij houden het er voor, dat het berigt niet uit Dalen is, want bij geene mogelijkheid kon men aldaar den 16 dezer reeds dat berigt uit Dordrecht en Amsterdam hebben, eerder zouden wij veronderstellen, dat naijver en afgunst den schrijver van dat berigt gedreven hebben; dat de zaak in Drenthe zeer goed wordt opgenomen, getuigt de deelneming te Assen, Zuidlaren, Westerbork, Emmen en meerdere plaatsen, en geen wonder als men in aanmerking neemt de aanzienlijke veenen en andere gronden, die aan deze onderneming verbonden zijn, dan kan men gerustelijk aannemen, dat de exploitatie van een en ander zoowel voor de deelnemers als voor de Provincie goede resultaten moet opleveren.

Wij kunnen nog doen opmerken dat het doorloopend kanaal overal eene bodemsbreedte zal verkrijgen van zeven ellen en eene diepte van 1 el 80 duim onder de verschillende peilen, zijnde het vermogen van het ontworpen kanaal van Assen naar Groningen; zoo men ons verzekert zal ook de Drentsche Hoofdvaart inkomstig dezelfde capaciteit krijgen.

Wij durven deze zoo nuttige en voordeelige zaak gerustelijk der algemeene deelneming aanbevelen.

(NB. Het stuk, in het vorig no. opgenomen, en ten opschrift voerende: *Aan de Israëlitische gemeenten in Drenthe* is niet van de *Red.*, maar een ingezonden stuk.)

ADVERTENTIËN.

BAL

Op DONDERDAG 26 Augustus e. k. in de zaal van **SCHUT**, Aanvang te **7** uur.

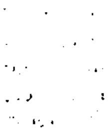

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS, te *Hoogeveen*, zal, ten verzoeke van den Heer K. M. VERLOOP, op VRIJDAG den 27sten Augustus 1852, des voormiddags te elf uur, ten huize van NIJENBANDRINGH bij het 3de Gesticht te *Veenhuizen*, publiek verkoopen:

Eene massief MAHONYHOUTEN GARDEROBE met ZILVEREN BESLAG; 12 massief MAHONYHOUTEN STOELEN; een PENANT TAFEL met SPIEGELS; MAHONYHOUTEN SECRETAIRE, BEDDEN, VLOERKLEEDEN, ENGELSCHE HAARDKAGCHEL, een LEDIKANT, KEUKENGEREEDSCHAP, en wat er verder tot eene volledige inboedel behoort.

De goederen zijn te bezien voor de verkooping van 9 tot 11 uur.

Voor de eerstvolgende BOEKVERKOOPING, welke door P. A. REIJNDERS te Meppel, in den loop der maand September zal gehouden worden, kan men dagelijks grootere of kleinere PARTIJEN ter bijvoeging inzenden.

Bij *L. Schierbeek* te Leeuwarden is gedrukt en te bekomen:

DE VIERDE DRUK VAN DE

VOLKSGENEESKUNDE

DOOR

Dr. J. F. OSIANDER,

Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.

NAGEZIEN EN VERMEERDERD MET AANWIJZINGEN DER KENTEEKENEN VAN DE ONDERSCHEIDENE ZIEKTEN, ENZ.

DOOR

J. A. VAN OORT,

Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen, tegen: ontsteking, koorts, tandpijn, hoofpijn, verkoudheid, hoest, kramp in de maag, het zuur, de hik, buikloop, aanbeijen, jicht en rheumatisme, aamborstigheid, kramp in de borst, longtering, ontsteking van den pisweg, graveel, wormen, lintworm, vallende ziekte, koliek, geelzucht, waterzucht, scheurbuik, ziekten der kinderen, klierziekten, oogziekten, onvruchtbaarheid, ziekten der zwangerheid, ontsteking der vrouwelijke borsten, vergiftiging, schijndood, behoedmiddelen tegen besmettelijke ziekten, de Aziatische braakloop, cholera morbus, huiduitslag, moedervlekken, zeeziekte, enz. enz.

De *buitengewone goedkoope* prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op **f 1,25.**

Dit Handboek is mede te bekomen bij de Boekhandelaren *van Gorcum* en *Braaksma*, *van Houten* en *Meffert*, te Assen.

Correspondentie.

Wegens plaatsgebrek hebben eenige stukken en berigten niet geplaatst kunnen worden.

Burgerlijke Stand.

HOOGEVEEN, 15—22. *Ondert.*: Frans Stuggen en Margaretha Kroezen; Albert Koster en Barbera Gruppen; — *Bev.*: Jacoba Aleida ten Oever, geb. Esselbrugge van z.; Annigje Daniels Doldersum, geb. Pol, van z.; Klaasjen Booij, geb. Dokker, van d.; Engelina van der Weide, geb. Smand, van z.; Agatha van Zuiden, geb. Beuth van d.; Aaltjen Meijers, geb. Kreeft, van z.; — *Overl.*: Jacob Leijssenaar, oud bijna 2 j.

MEPPEL, 13—20 Aug. *Gehuwd:* D. Wolff met E. van Zuiden. — *Bev.:* V. Wolff, geb. Denneboom, van d.; R. Jansen, geb. de Vries, van z.; J. N. Kan, geb. van Essen, van 2 d.; A. Boverhof, geb. Rijkmans van d.; - *Overl.:* W. Israëls, 1 j. 3 m. Mg.; H. Krien, 3 j. 7 m. Mg.; M. C. Jans, 2. m. Vg.; H. Hulst, echtgenoote van L. Loos, 38 j. 9 m.; voorts is aangegeven een levenloos kind van het Vr.g.

COEVORDEN, 15—22 Aug. *Gehuwd:* J. Horenstra met F. Bouwkamp. — *Overl.:* Jan Darmols, $2\frac{1}{2}$ m.; Egbert Nijman, 58 j.; R. S. Woudstra vrouw van G. W. de Ruiter, oud 32 j.; 1 levenloos kind van het Vr.g. geb. van H. W. Kleefman.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten gedurende de eerste helft der maand Aug. ll. hebben bedragen per mud: te *Assen* Rogge *f* 6.00. Boekweit *f* 0.00. *Coevorden* Rogge *f* 5.50. Boekweit *f* 4.50. *Hoogeveen* Rogge *f* 5.70. Boekweit *f* 5.00. *Meppel* Rogge *f* 5.96. Boekweit *f* $5.37\frac{1}{2}$. De zetting van het Roggebrood is laatstelijk bepaald de 6 Ned. ponden te *Coevorden* 49 — te *Dalen* 43. te *Hoogeveen* 46. — te *Meppel* 48. ASSEN, 23 Aug. 1852.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 Augustus. Tarwe en Rogge met weinig handel; 128 pd. b. Pools. *f* 320; 128 pd. dito *f* 325; 120 pd. Gron. *f* 200. Rogge: 123, 124 pd. Pruis. *f* 192, 194.

ZWOLLE, 20 Aug. Tarwe *f* 9.00 à *f* 8.25. Rogge *f* 6.60 à *f* 6.00. Boekweit *f* 6.40 à 5.00.

AMSTERDAM, 21 Aug. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $64\frac{1}{2}$ à $64\frac{5}{8}$; dito 3 pct. $77\frac{9}{16}$ à —; dito 4 pct. $96\frac{15}{16}$ à 97. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*.